

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Rationes Durandi & Canariensis de eadem re. c. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

lius sit non spiratus: inspirabilitas, vel negatio spirabilitatis nō debet peculiaris notio Filij eterni constitui. Ad hæc, quoniam is, qui affirmat in Deo esse duos innascibiles, affirmat etiam duos esse Deos, ut ait Hylarius in lib. de Synodis: ideo necesse est, innascibilitatem constitui notionem peculiarem alicuius personæ. Hactenus Caiet.

Meo tamen iudicio non satis explicat rationem discriminis, quam inquirimus. Quod enim per negationem illam cognoscatur à nobis ratio primi principij, non negamus: verum, nisi per eam negationem conciperemus aliquam positivam rationem principij, ipsa sola negatio secundum se inter notiones personæ non esset numeranda. Ut autem ratione positiui, in cuius cognitionem deducit, dicatur notio peculiaris, illud debet esse diuersum à positiui, quod alijs notiorum vocibus significatur: quare debebat ostendere Caietanus, quomodo id, quod per innascibilitatem concipimus, sit positivum distinctum ab alijs notionibus nostro modo intelligendi, id vero, quod per inspirabilitatem in Filio cognoscimus, non sit.

Præterea, quid quæso refert, innascibilitatem esse negationem peculiarem in Patre æterno, & eam in alijs patribus creatis non reperi, ut ideo sit peculiaris notio Patris æterni? Nam si non inueniatur aliquid positivum speciale, quod negatione illa innoteat, non debet specialis notio constitui. Mito tertiam rationem, quam Caietanus affert ex Hylario: illa enim parum habet momenti.

CAPVT. III.

Rationes Durandi, & Canariensis de eadem re.

Deinde respondet Durandus in 1. distinct. 26. quæst. 1. a. 1. o. hanc esse differentiam inter innascibilitatem, & inspirabilitatem: quod inspirabilitas solum significat negationem spirationis passivæ, quæ cum contineatur in notione positiuæ actiue spirationis, quia eo ipso, quod est spirator, spiratus esse nequit: ideo non ponitur notio diuersa ab spiratione actiua, quæ communis est Patri, & Filio æterno, at innascibilitas significat negationem, non solum solius generationis, sic enim non esset distincta notio à paternitate, sed etiam cuiusque alterius processionis, tam immanentis per intellectum, & voluntatem, quam transcendentis per creationem, & sic innoteat nobis aliqua dignitas primæ personæ tanquam primi principij distincta ab alijs notionibus.

Ego quidem existimo eam negationem non debere constitui diuersam notionem, quæ non indicat nobis aliquam dignitatem positivam diuersam ab alijs positiuis notionibus, alioqui liceret, plures alias notiones per negationes multiplicare. Verum tamen non satis ostendit Durandus, quomodo innascibilitas significet nobis pro materiali nouam dignitatem personæ, quam non indicat inspirabilitas. Nam dicere posset aliquis, sicut inspirabilitas non est distincta notio ab spiratione actiua, quia illam hæc negatio consequitur, sic etiam nec innascibilitas, quia hæc etiam negatio necessario consequitur paternitatem, & spirationem actiuam. Quod enim est principium omnis processionis, quale est paternitas, & spiratio actiua simul, non potest aliquo modo procedere. Deinde non posse procedere per creatio-

Vaquez in 1. partem Tom. II.

nem habet Pater, & quævis alia persona, in quantum Deus: imo, ut infra disput. 140. cap. 1. ex Damasceno ostendimus, ingenitum, ut significat increatum, vel non procedens per creationem, non est notio, ad notionem personalem pertinet, cum ea sit ratio quædam communis omnibus personis, notio autem vni, aut duabus personis solum conuenire debeat.

Deinde Canariensis reprehendit asserentes, innascibilitatem esse notionem ratione alicuius positiui coniuncti, & asserit esse notionem ratione solius negationis. Quare autem innascibilitas sit notio ratione solius negationis, non item inspirabilitas, non alio modo probat, nisi quia inspirabilitas negat solum processionem per voluntatem, ex quo non videtur significari dignitas aliqua Filij, at innascibilitas negat in Patre omnem processionem, ex quo aliqua eius dignitas nobis innoteat distincta ab alijs notionibus merito ergo constituitur diuersa notio. Ideoque inquit vocari Patrem ab Hylario g. de Trinitate, maiorem Filio, quia ab alio non procedit, non quod Filius minor sit, sed, ut inde Patris autoritas per innascibilitatem nouo modo ostendatur.

Verum hic author incidere videtur in sententiam, quam ipse impugnauit. Nam si ideo dicit, innascibilitatem esse notionem, quia denotat aliquam Patris dignitatem, seu auctoritatem, sequitur eam non esse notionem ratione negationis, sed ratione positiuæ dignitatis, quam indicat: nulla enim negatio, ut negatio est, potest esse dignitas alicuius, aut perfectio illius, tametsi negatione, aliquando perfectionem positivam significemus, ut sequenti capite dicetur.

CAPVT. IV.

Recentiorum ratio de eadem re.

Postremo alij contra communem sententiam Scholasticorum, quos cap. 2. commemorauimus, affirmant, notionem personæ non semper ad dignitatem illius pertinere, sed sciri esse, si per eam persona nobis innoteat. Quare cum per innascibilitatem cognoscatur à nobis persona Patris, non item per inspirabilitatem persona Filij, ideo dicunt, innascibilitatem esse notionem, non inspirabilitatem, non quia per innascibilitatem cognoscamus peculiarem aliquam Patris dignitatem, sed, quia tota eius persona negatione illa innoteat. Probant vero inspirabilitatem non cognosci personam Filij, quia non omnis negatio apta est ad cognoscendum melius positivum, sed aliqua: huiusmodi autem non est inspirabilitas: nam persona Filij melius à nobis cognoscitur filiatione, & generatione passiva, quam negatione passivæ spirationis: Pater autem melius per negationem processionis, eo quod, ut ait S. Thomas, quæstione sequenti, artic. 4. in corpore, & ad primum, & in 1. distinct. 28. quæst. 1. artic. 1. & 2. prima melius per negationem agnoscuntur. Ideo ergo ponitur notio.

Hæc tamen sententia facile potest confutari: Primo, quia contra communem sententiam Scholasticorum docet, de ratione notionis non esse significare dignitatem aliquam personæ, cuius est.

Secundo, quia, ut in notationibus articuli præcedentis, & disput. 137. cap. 2. diximus, notio, quæ ponitur ab Scholasticis in diuinis nō est ipsa cognitio,